# Біблійна рівність чоловіка й жінки — також у навчанні та проводі

Hans-Jörg Ronsdorf · вересень 2023 р. · перероблено в жовтні 2026 р.

## Огляд і зміст

**Короткий путівник термінами[1]:**

- ***Навчання і провід***
- ***Комплементаризм***
- ***Егалітаризм***

**Аргументи проти проводу й навчання з боку жінок**

- ***Заборона навчати***
- ***Заповідь мовчання***
- ***Голова і покора***
- ***Священники Ізраїля — чоловіки, і 12 учнів Ісуса***
- ***Вимоги до старійшин, єпископів і дияконів***

**Аргументи на користь рівності чоловіків і жінок також у навчанні та проводі:**

- ***Аргумент від творіння***
- ***Жінки в СЗ***
- ***Жінки в НЗ***
- ***Історичний аргумент — жінки в історії Церкви***
- ***Сотеріологічний аргумент***
- ***Харизматичний аргумент***

**Підсумок**

- **Моє визначення стосунків між статями**

## Цитата: «Так, це справді два біблійні тексти, які впродовж поколінь вирішують, бути чи не бути жінкам».

Коли я вперше прочитав це речення, то подумав: так звучить чистий фемінізм. Сьогодні, через роки, я мушу визнати, що це речення правдиве, навіть якщо воно сформульоване загострено. Саме найновіші публікації та листи читачів у журналі IDEA ще раз мені це підтвердили.

## Короткий путівник термінами:

### Провід і навчання

Людей, які керують церквою, у Новому Завіті (далі скорочено НЗ) позначають різними словами:

- єпископи (наглядачі) (гр. episkopos; Филип'ян 1:1; 1 Тимофія 3:1),
- старійшини (пресвітери) (гр. presbyteros; Тита 1:5)
- диякони (гр. diakonos; 1 Тимофія 3:8)
- пастирі (гр. poimen; Ефесян 4:11)
- провідники, керівники (гр. hegeomai; Євреїв 13:17; Дії 15:22, мабуть, ширше, ніж в одній помісній церкві)

Слова «єпископ» і «старійшина» вживаються в Дії 20:17, 28 як синоніми, як дві назви одного служіння/уряду. Хоча там більше описано потрібні вимоги, ніж зміст їхнього служіння, можна зазначити:

- Вони «стоять на чолі» й з турботою провадять церкву та несуть за неї відповідальність перед Богом (1 Солунян 5:12; Євреїв 13:17; 1 Петра 5:2-3);
- Вони захищають церкву від внутрішніх небезпек (сварок, розколів тощо), протистоять хибному вченню (Тита 1:9; Дії 20:28-31) і напоумлюють;
- Вони душпастирськи дбають про людей і опікуються слабкими (1 Солунян 5:12; Євреїв 13:17; Дії 20:35);
- Подібно до пастиря, вони дають церкві провід, захист і духовну поживу (Дії 20:28; 1 Петра 5:2-3). Отара — це церква, що складається з сильних і слабких, старих і молодих, жінок і чоловіків, підлітків і дітей.

Крім Петра та Івана, у Новому Завіті не названо на ім'я жодної такої особи, ні чоловіка, ні жінки. Можливо, є один виняток: Фіву з Кенхрей біля Коринту названо служителькою (гр. *diakonos*) і провідницею (гр. *prostatis*) (Римлян 16:1-2).

**Пастора, якого ми знаємо сьогодні, у НЗ немає; він радше поєднання чи суміш цих понять і пов'язаних із ними служінь.** Тому НЗ не може звертатися до такої особи, бо такої тоді не було, і так само не може ні заборонити, ні схвалити, щоб жінки були пасторками.

Дії апостолів і послання Павла не згадують формальних урядів у ранніх Павлових церквах. Нам сьогодні важко точно збагнути, як керували церквами, бо свідчення НЗ не показують єдиних назв для провідників. Провід був важливий, і на ньому наголошували, але часто Павло називав інших провідників зовсім загально «співробітниками» чи «співборцями». Він волів говорити про провідників з огляду на їхню діяльність, а не надавати їм титулів.

Бути вчителем (гр. *didaskalos*, 1 Коринтян 12:28) чи провідником/тим, хто стоїть на чолі (гр. *kybernesis*, 12:28; або гр. *proistemi*, Римлян 12:8; 1 Солунян 5:12; 1 Тимофія 5:17) — це різні види діяльності й різні дари, які, проте, може мати одна й та сама людина.

Стояти на чолі й керувати не означає панувати (і не в сенсі 1 Тимофія 2:12, де жінці заборонено панувати над чоловіком). Ісус описує ці служіння так:

> *«А десятеро, почувши це, почали обурюватися на Якова та Івана. Ісус же покликав їх і каже їм: Ви знаєте, що ті, кого вважають князями народів, панують над ними, і їхні вельможі владарюють над ними. Але між вами не так;* ***хто з вас хоче стати великим, нехай буде вам слугою; і хто з вас хоче бути першим, нехай буде всім рабом****». Марка 10:41-44*
>
> *«Зчинилася між ними й суперечка, хто з них має вважатися найбільшим. А Він їм сказав: Царі народів панують над ними, а ті, хто має владу над ними, звуться добродійниками. Ви*

> *ж не так; але найбільший між вами хай буде як наймолодший, і **провідник** (гр. hegeomai) — **як той, хто служить**. Бо хто більший: той, хто сидить при столі, чи той, хто служить? Хіба не той, хто сидить при столі? А Я серед вас — як той, хто служить. Луки 22:24-27*
>
> *«Пасіть Боже стадо, що у вас, наглядаючи за ним не з примусу, а добровільно, і не для брудної наживи, а з охотою, і не як ті, що **панують** над своїм надбанням, а будучи взірцем для стада». 1 Петра 5:2-3*

Служіння єпископів містить авторитет, який дарований Богом і ґрунтується на різних обдаруваннях та який у взірцевому житті сприймається як *моральний* авторитет. Церква визнає єпископа з його служінням як такого.

Є **вчення** апостолів — це добре й здорове вчення, згідне з побожністю, вчення нашого Спасителя Бога, вчення Христове (Дії 2:42; 1 Тимофія 1:10; 4:6; 6:3; Тита 2:10; 2 Івана 9). Зміст цього вчення — Євангеліє, Божа воля й задум і зрештою все Писання Старого й Нового Завіту. Цього Тимофієві було доручено навчати, старійшини мають бути здатні навчати, і є дар учителя — дар Духа, тобто дар благодаті.

До проводу належить і навчання. Воно не має нічого спільного з пануванням. І тут є авторитет. Але він полягає в тому, щоб бути здатним навчати й бути визнаним у церкві як той, хто може передавати здорове вчення і правильно розтинати слово правди. Учитель служить тим, хто навчається.

**Проповідування**, як воно відбувається на наших церковних богослужіннях, не тотожне навчанню. Павло не називає «проповідування» у своєму переліку дарів і функцій служіння, імовірно, тому що проповідування зазвичай не відбувалося на зібраннях церков. Це не було служіння одновірцям. У НЗ проповідування в контексті християнського служіння практично означає те саме, що й євангелізація (гр. *kerysso* — проповідувати, звіщати, оголошувати). І від самого початку жінки проповідували Євангеліє своїм родинам і друзям, і не тільки їм.

Тепер про два поняття, яких у Біблії в такому вигляді немає. Ними називають два суперечливі напрями думки в питанні статей у християнстві.

### Комплементаризм

Це поняття походить із США, і такі відомі богослови, як Джон Пайпер (John Piper) і Вейн Ґрудем (Wayne Grudem), перенесли його на стосунки чоловіка й жінки. Цю позицію оприлюднено 1988 року в так званій Данверській заяві (***Danvers Statement on Biblical Manhood and Womanhood***) (тут її можна завантажити німецькою мовою: **Danvers-Erklaerung.pdf (reformierte-freikirche.de)** (з люб'язного дозволу). Лише відтоді це поняття утвердилося й у німецькомовному просторі для опису стосунків чоловіка й жінки, проте як стосунків ієрархічних. Жінка рівноцінна, але не рівна за статусом. Різницю між статями описують словами «рівноцінні, але різні ролі». Є служіння, яких вона, бо вона жінка, не має права виконувати. До них у цьому погляді належать передусім навчання чоловіків і керування ними.

Однак комплементаризм ***не*** відображає історичного вчення Церкви, яка ще приблизно 60 років тому виходила з неповноцінності жінки та її нижчості порівняно з чоловіком. Звідси й підпорядкованість жінки — загалом низький і обмежувальний погляд на жінку. Рівноцінність і значна рівність, яку обстоює комплементаризм, — це нове явище, не старше приблизно 60 років. Є різні його вияви, тобто цілий діапазон того, як тлумачать перевагу чоловіка та обмеження жінки.

Я вважаю сучасний євангельський (євангелікальний) комплементаризм переробленою, помірко-ваною чи м’якою формою патріархату, який, своєю чергою, є наслідком гріхопадіння. При цьому я усвідомлюю, що є добрі й люблячі подружні стосунки, навіть якщо стосунки розуміють і прожи-вають комплементарно у вищеописаному сенсі. Але від цього така позиція не стає ні правиль-ною, ні біблійною.

### Егалітаризм

В англомовному світі позицію, яку я з певними застереженнями обстоюю, називають егалітари-змом. При цьому важливо, що саме криється за цим поняттям і який саме його зміст. Цей погляд на чоловіка й жінку виник одночасно з комплементаризмом. Слово «егалітарний» у німецькому слововжитку спрямоване на соціальну справедливість і рівність можливостей. Визначення таке: жодної дискримінації за ознакою статі чи інших ознак у суспільстві чи спільноті.

Під цим я цілком підписуюся, і віруючі жінки також можуть із вдячністю користуватися всіма здо-бутками руху за права жінок за останні 100 років, навіть якщо самі ніколи не були частиною цих рухів і не хотіли бути.

Але це поняття має й відтінок «зрівнялівки», яку я так само відкидаю. Прекрасна відмінність між чоловіком і жінкою в багатьох відношеннях належить до порядку творіння, і егалітаризм не пови-нен її нівелювати. Краще було б поняття **мутуалізм**, яке наголошує на взаємному й обопільному стоянні одне перед одним як відповідників.

### Особисте

Ще кілька років тому я обстоював комплементаризм і жив за ним та навчав його у своїй церкві й у своєму шлюбі. Це означає, що я як чоловік люблю свою дружину і співпрацюю з нею, але в принципі маю провід і останнє слово. Це означає також, що жінки не керують і не проповідують та не навчають перед церквою. Від цієї «м’якої» чи «християнізованої» форми світського патріар-хату мені довелося відмовитися завдяки постійному вивченню Біблії та працям авторів, вірних Бі-блії. Для мене це був важкий процес, адже десятиліттями я розумів це й жив цим зовсім інакше. Сьогодні я вдячний, що мені відкрилися очі на те, як я помилявся. 2020 року я докладно виклав це у своїй книжці «Жінки, простіть нам!» (*Frauen, vergebt uns!*) та обґрунтував на своїй домашній сторінці новими статтями — своїми чи інших авторів:

**www.hans-joerg-ronsdorf.de**

Наприкінці своєї доповіді я коротко підсумую, що саме я сьогодні обстоюю і як називаю свою по-зицію в богословській дискусії.

## Аргументи проти проводу й навчання:

Сьогоднішній захід показує, що щодо цієї теми є принципово різні погляди. До того ж часто тут багато емоцій, і це ускладнює предметну розмову. Кожен приходить сьогодні зі своєю історією, своїм вихованням, своїм переконанням, своїм добрим і поганим досвідом і своїми очікуван-нями. І, сподіваюся, з відкритістю, а також із дрібкою спокою, щоб поставити під сумнів і самого себе.

Далі я розгляну заперечення проти проводу й навчання сестер у церкві, які, на мою думку, тра-пляються найчастіше. Саме ці аргументи я й сам колись обстоював. Для мене вони були цілком

ясні й переконливі. Відступ від них означав для мене відійти від біблійного центру й пристосуватися до світу, де рівноправність і фемінізм у різних ідеологічних виявах звеличують.

**Заборона навчати**

Однозначною настановою для мене були ці слова Павла, які я тут наводжу:

> *«Нехай жінка навчається в тиші, у всякій покорі. **А жінці я не дозволяю ні навчати, ні панувати над чоловіком, а бути в тиші**, бо Адама створено першим, а потім Єву; і Адам не був ошуканий, а жінка, ошукана, впала в переступ». 1 Тимофія 2:11-14*

Згодом я помітив, що хоча це, здається, однозначна настанова, цю заборону навчати для жінок можна пов'язати лише з одним-єдиним віршем — повторюю, лише з одним-єдиним віршем. Це дивно, якщо дати собі відчути, як далеко сягає ця настанова — для всіх часів і для всіх місць.

Щоб уточнити цю заборону навчати, треба запитати: це повна заборона навчати? Чи вона стосується лише чоловіків? Чи може вона навчати жінок, підлітків і дітей? Чи, може, вона не може навчати хибного вчення, а здорове — може? З одного лише цього вірша відповісти на це неможливо.

Як завжди, чинне не одне-єдине слово Писання — треба питати все Писання. Треба порівнювати Писання з Писанням. Як сказав Лютер: «Писання саме себе тлумачить».

Тому я зіставлю такі вірші з наведеними вище словами Павла, так званою забороною навчати для жінок:

> *Ісус каже Своїм учням: «Тож ідіть і зробіть учнями всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, **і навчаючи їх зберігати все, що Я заповів вам**. І ось, Я з вами по всі дні аж до кінця віку». Матвія 28:18-20*

Це доручення Ісуса всім — також і жінкам — навчати. До кола учнів Ісуса належали й жінки. Також учениці, тобто ті, що навчалися, вчилися в Ісуса, щоб потім мати змогу навчати інших. **Ісус цього хоче!** Це може бути в будь-яких обставинах, у будь-якому місці, на богослужбових зібраннях церкви, перед чоловіками чи лише перед жінками, у родинному, приватному чи публічному просторі.

> *«І він (Аполлос) почав відважно говорити в синагозі. Коли ж (подружжя) **Прискилла й Акила** почули його, то взяли його до себе й **точніше виклали йому Божу дорогу**» (Дії 18:26).*

Божа дорога — це історія спасіння. І християнське хрещення, бо Аполлос, очевидно, знав лише Іванове хрещення. «Викласти» треба розуміти як «навчати» чи «наставляти». Хто застосовує 1 Тимофія 2:12 як заборону навчати до кожної жінки/сестри, мусить застосувати її й до Прискилли. Факт лише такий: вона навчала, і вона не мовчала. Це сталося в Ефесі, де вона та її чоловік навчали Аполлоса, — у тому місці, де Тимофій отримав листа від Павла із забороною навчати. Якщо тлумачити тут універсальну заборону навчати, довелося б сформулювати так: ***А Прискиллі я не дозволяю ні навчати, ні панувати над чоловіком (Аполлосом), а бути в тиші.*** Оскільки ми виходимо з того, що натхненне Боже Слово не містить суперечностей, ми мусимо відкинути універсальну заборону навчати для жінок у церкві.

Павло закликає ***всіх присутніх*** на християнському зібранні:

> *«То що ж, брати (у значенні «брати й сестри»)? Коли ви сходитеся, то **кожен із вас** має псалом, **має навчання**, має об'явлення, має мову, має тлумачення; хай усе буде для збудування». (1 Коринтян 14:26).*

Павло наказує Тимофієві, щоб **люди** (гр. *anthropois*; брати **й** сестри) **навчали** інших, щоб ті своєю чергою могли **навчати** інших:

> *«І що ти (Тимофій) чув від мене при багатьох свідках, те передай вірним **людям**, які будуть здатні **навчати й інших**. 2 Тимофія 2:2*

У цьому сенсі **старші жінки** мають бути **«учительками добра»** (Тита 2:3). Місце й обставини цього навчання не визначені й не обмежені; передусім вони мають наставляти молодших жінок. **(Жінки-старійшини;** гр. *presbutidas* — так у IV столітті називали *жінок-старійшин*; але тут може йтися й просто про літню жінку.**)**

**Висновок**: Немає жодного обмеження для жінок навчати. Байдуже, у якому місці, байдуже, кого вони навчають. Вирішальне значення мають їхнє обдарування, їхня надійність у навчанні здорового вчення та підтвердження з боку церкви, що їхнє служіння бажане, тобто що церква та її провідники його схвалили. **Тому на тлі наведених текстів ці слова Павла не можуть бути позачасовою і всесвітньою забороною навчати!**

Як кілька разів показує Перше послання до Тимофія, ідеться про хибне вчення і про жінок, які розносили його по домах. Тут Павло звертається до **місцевої проблеми** багатих жінок в Ефесі, які самі вважали себе покликаними й привласнювали собі право, тобто авторитет, це робити. Це **тимчасова настанова**, а не нормативна настанова для кожної християнки на цій планеті. Ця одна чи кілька проблемних жінок в Ефесі мали спершу охоче й з готовністю вчитися коритися здоровому вченню, щоб стати здатними навчати, а потім, можливо, стати жінками-старійшинами. Доведено, що навчати хибного вчення через те, що людина не вчилася в покорі здоровому вченню, — це не типова жіноча проблема. Але це була проблема в Ефесі, якою мав зайнятися Тимофій.

Слово «панувати» (гр. *authentein*) у реченні «жінці я не дозволяю ***панувати*** над чоловіком» — не позитивне слово. У НЗ воно трапляється лише в цьому місці й не є звичайним словом для *панування*. Навпаки, воно негативне й має значення «**привласнювати собі владу**» (так у формулюванні англійського перекладу King James Version), **і до того ж безпідставно.**

### Заборона говорити

Текст про заборону навчати часто прямо пов'язують із забороною говорити в 1 Коринтян 14. Це взагалі єдині тексти, які прямо висловлюються на нашу тему й особливо обмежують жінок. Ще приблизно 10 років тому для мене було ясно, що жінки на богослужінні мовчать, як однозначно приписують ці вірші:

> *«Жінки **нехай мовчать** на зібраннях, бо їм **не дозволено говорити**, а коритися, як і Закон каже. А коли хочуть чого навчитися, нехай удома питають своїх чоловіків; бо **соромно жінці говорити на зібранні**». 1 Коринтян 14:34-35*

Моє тверде переконання поставив під сумнів сам Павло, який перед тим, в 11:5, говорить про жінок, що моляться й пророкують, з великою ймовірністю на богослужбовому зібранні. А ще тому, що в розділі 14 є щонайменше 5 конкретних закликів Павла до всіх братів і сестер долучатися словом до збудування церкви. Так само й загальне священство, яке приносить Богові жертви

хвали, які названо плодом уст, неможливо уявити з мовчанням. До речі, коли на богослужінні читають хвалу Анни чи Магніфікат Марії, то ці жінки говорять через натхненне Слово.

Тому ці вірші — велика загадка, бо вони суперечать усьому, що Павло і НЗ, а також СЗ кажуть загалом і зокрема. Для цієї суперечливості, яку помічає більшість читачів Біблії, є безліч спроб пояснення. Із мотиву вірності Біблії деякі церкви намагаються втілити абсолютне мовчання. Я походжу з руху «Братів», де це й сьогодні так практикують. Там жінкам не можна проповідувати, молитися, пропонувати пісні, провадити богослужіння. Вони можуть лише співати разом з усіма й казати «амінь».

У цих двох віршах жінкам тричі заборонено говорити, тобто їм наказано мовчати. **Це абсолютно й суворо, і цього не можна оминути чи розв'язати екзегетично.** Консервативні, тобто вірні Біблії, тлумачі поза рухом «Братів» намагаються розв'язати цю категоричну заповідь мовчання, але тим самим знову й знову пом'якшують абсолютну заповідь мовчання.

Філіп Б. Пейн (Philip B. Payne) довів, що в Codex Vaticanus і Codex Fuldensis (важливих і обширних рукописах IV і VI століть) ці вірші позначено як пізнішу вставку. Крім того, ці два вірші в одних рукописах стоять у цьому місці, як у нас, після вірша 33, а в інших — аж після вірша 40. У такому масштабі це унікальне явище й ознака того, що текст був приміткою на берегах, яку згодом переписувач вставив туди, де вважав за правильне. Коли ж її раз перенесли з берегів, то всі переписувачі сумлінно переписували її так, ніби це первісний текст Павла.

**Ні в НЗ, ні в СЗ немає навіть приблизно подібного заклику з такими далекосяжними наслідками, у цьому разі для жінок, який міг би підтвердити цей текст. Тому цей текст не може бути нормативною настановою.** Багато коментаторів і перекладачів Біблії вважають ці вірші не Павловими, а ранньою вставкою (II століття).

До речі, практично й послідовно втілити ці вірші навряд чи можливо. Уже здоровий глузд підказує нам, що жінкам не можна заборонити будь-яке мовлення на зібранні.

Для всієї дискусії про навчання й провід ці вірші відпадають.

### Голова і покора

Так званий текст про заборону навчати і так звана заповідь мовчання вказують на потрібну покору жінки. Щонайменше сім разів у НЗ жінок закликано коритися своїм чоловікам. Чому так? Причиною не може бути порядок творіння (про це згодом докладніше), бо він не обґрунтовує жодної ієрархічної різниці, з якої можна було б вивести покору.

Ідеться головно про два тексти: один з Ефесян 5, другий з 1 Петра 3.

> *«**Коріться один одному** в страху Христовому. Дружини, [коріться] своїм чоловікам, як Господеві». Ефесян 5:21-22*

***Павло вимагає насамперед не однобічної, а взаємної покори.***

> *«Так само й ви, дружини, **коріться своїм чоловікам**, щоб і ті, хто не кориться слову, були здобуті без слова поведінкою дружин, …. **ви, чоловіки, так само** [коріться своїм дружинам], живіть із ними розважно, як із слабшою посудиною, жіночою, виявляючи їм шану як співспадкоємицям благодаті життя, щоб не було перешкод вашим молитвам». 1 Петра 3:1, 7*

У Петра так само, як у Павла: він вимагає взаємної, а не однобічної покори. І все ж, мовби на одному подиху, жінок закликано до покори. Жінки того часу й так були ієрархічно підкорені. Для них такий заклик не був чимось новим чи чужим. Це був тоді культурний і суспільний консенсус. Якщо досі вони, можливо, корилися з примусу, то тепер, як учениці Ісуса, могли робити це в Його силі й від щирого серця.

Апостоли не пишуть і не діють проти тодішнього античного розподілу ролей статей. З одного боку, вони підтверджують покору жінки, з другого — і це нове — закликають чоловіків до любові й турботливої поведінки. **Чоловікам не наказано керувати, правити чи панувати, ані тим паче вимагати покори.**

Настанови для порядку античного дому, які Лютер назвав «домашніми кодексами», **підточують тодішні суспільні порядки, бо Євангеліє й Христова любов змінюють часто жорстокі й насильницькі стосунки.** Отже, з Євангелієм не все змінюється відразу, з дня на день, а починається процес переосмислення й зміни поведінки. Наприкінці цього процесу стоїть, наприклад, скасування рабства, якого апостоли не вимагали, але яке вже було закладене в самій суті Євангелія.

«Християнська» покора (тобто покора між одновірцями, зокрема між віруючими чоловіками й дружинами) — це **смиренна, віддана й любляча шанобливість, співпраця і підтримка.** Як смирення й лагідність, покора має бути звичайною рисою християнського характеру. І в ідеалі вона має бути взаємною.

**Що означає, що чоловік — голова жінки (1 Коринтян 11:3)?** Не так, як ми могли б припустити в нашій німецькій мові, це не означає «верховний голова» (*Oberhaupt*), що веде, керує, панує чи править. Коли Павло вживав цю метафору, вона означала **джерело й походження**. Так жінку було взято від чоловіка (11:8), і тому вона мала виявляти чоловікові шану. Чоловік як голова жінки — не її володар, не її керівник, а її спаситель, який любить її, захищає, забезпечує й піклується про неї (Ефесян 5:21-33). Метафора голови унаочнює і любляче єднання чоловіка й жінки, і зорієнтовану на Христа турботу про Його тіло.

Коротко підсумовуючи, можна сказати: світські грецькі словники, грецька Біблія і слововжиток Павла показують, що словом «голова» Павло не мав на увазі «авторитету». **Ніде Біблія не навчає про чоловіче верховенство чи провідну роль у стосунках із жінкою.**

Септуагінта, яка перекладає єврейський текст грецькою, уживає не слово *kephale*, а інше слово, коли в єврейському тексті *голова* означає провідника, ватажка, володаря. З цього випливає, що значення *kephale* не вказує в цьому напрямку.

### Священники Ізраїля — чоловіки, і 12 учнів Ісуса

Виключно чоловіки-священники й 12 учнів-чоловіків були для мене вагомим аргументом на користь виключно чоловічого проводу.

В Ізраїлі були тільки священники-чоловіки. Але я мусив визнати, що Божим бажанням і волею було, щоб **усі, і чоловіки, і жінки,** були священниками:

> *«А **ви** будете Мені царством священників і народом святим. Оце ті слова, які ти скажеш Ізраїлевим синам. (Вихід 19:6)*

Це передречено й на майбутнє:

> *«будете звані священниками Господа; служителями нашого Бога вас називатимуть». Ісаї 61:6*

Чому в СЗ до цього ще не дійшло, сказати важко. Однією з причин може бути те, що левитське священство мало стати протилежністю посвяченим жінкам — жрицям і повіям ханаанських ідольських культів.

> *«Не буде посвяченої блудниці серед Ізраїлевих дочок, і не буде посвяченого блудника серед Ізраїлевих синів». Повторення Закону 23:18*

Священницьке служіння, коли воно відбувалося в левитському жертовному культі, було тяжкою фізичною працею, подібною до праці різника. Чоловіки в середньому (як завжди, за винятками) фізично сильніші за жінок.

**Без жодних обмежень чинне те, що в новому завіті кожен, хто народився від Бога, — священник.** Тому, оглядаючись на Старий Завіт, не стать могла бути причиною того, що священниками були лише чоловіки. (Євреїв 2-10; 1 Петра 2:9; Об'явлення 1:6; 5:10).

12 учнів, лише як чоловіки-юдеї, могли представляти 12 синів Якова, тобто 12 племен Ізраїля. Вони означають неповторний перехід від старого до нового завіту.

Провідники й єпископи (наглядачі) сьогодні не мусять бути чоловіками-юдеями: усі, хто прагне бути провідником, запрошені, зокрема й чоловіки з-поміж народів. 12 апостолів — чоловіків-юдеїв — не означають виключення жінок із завдань проводу. Юнію, жінку, Павло називає апостолкою (Римлян 16:7), так само як і Варнаву названо апостолом (Дії 14:14).

**Вимоги до старійшин і єпископів**

Може, жінка (або жінки) в Ефесі, до якої звернена заборона навчати, хотіла бути жінкою-єпископом? Наш поділ на розділи починає 1 Тимофія 3:1 так:

> *Вірне це слово: коли **хтось** прагне служіння єпископа (наглядача), той бажає доброго діла.*

Павло, схоже, цілком бачить для цієї жінки (чи жінок) можливість стати єпископами, якщо вони відповідатимуть вимогам, які йдуть далі. Першим кроком було б навчатися в тиші та покорі й бути скромними в зовнішньому вигляді. Заможні жінки з Ефесу замість непристойно поводитися (2:9) мали чинити ***добрі діла*** (2:10). Павло вживає подібний вислів, коли говорить про служіння єпископа: коли хтось прагне служіння старійшини (пресвітера), він бажає ***доброго діла*** (3:1). Служіння старійшини — це добре діло, якого ці жінки могли б прагнути, якби стали для нього придатними.

Але хіба Павло в 3:1-7 не звертається тільки до чоловіків? Ні, звісно ж, ні. «***Хтось***» (гр. *tis*) — слово, нейтральне щодо статі. Воно може означати: ***якщо вона чи якщо він*** прагне служіння єпископа. **Чи заохочував би Павло жінок прагнути служіння, яке їм заборонене?** Павло ясно показує, що «хтось/кожен» часто є його темою, коли повторює «хтось/кожен» у вірші 5, так само як і в паралельному переліку вимог до єпископів у Тита 1:6. ***У вимогах до провідників церков в 1 Тимофія 3:1-13 чи Тита 1:5-9 немає жодного займенника чоловічого роду. Проте з німецьких перекладів цього не видно.***

А як же тоді з вимогою «**чоловік однієї-єдиної жінки**»? Таке формулювання, здавалося б, може стосуватися лише чоловіків. Ні, бо все речення треба розуміти як **усталений зворот**. Дехто вири-

ває одне слово, а саме «чоловік», і довільно виокремлює його з контексту, щоб вивести з нього нову вимогу — що кожен єпископ мусить бути «чоловіком». Проте більшість тлумачів Біблії, зокрема й комплементаристи, розуміють «чоловік однієї жінки» так, що **багатоженці чи статево невірні чоловіки** не можуть виконувати завдання єпископа.

Вчитувати в цей зворот подвійне значення — і виключення багатоженців, і універсальну вимогу, щоб єпископи були чоловіками, — безпідставно, і це довело б до абсурду більшість інших неоднозначних вимог Павла до єпископів. Чи мусять усі єпископи мати «власний дім» із рабами й кількома «дітьми», досить дорослими, щоб «вірити» і «з усією поважністю» коритися?

***Оскільки в 1 Тимофія 3:11 названо вимоги до жінок-дияконів, той самий вислів «чоловік однієї жінки» у вимогах до дияконів у 3:12 не може виключати жінок.***

Засада **моногамії**, виражена словами «чоловік однієї жінки», стосується чоловіків і жінок однаково, так само як «не жадай жінки ближнього свого» (Вихід 20:17) однаково стосується і чоловіка, і жінки, які жадають чоловіка чи дружини свого ближнього. Тому найточніший переклад слів «чоловік однієї жінки» — «***моногамний***», бо він найкраще передає повне значення грецького звороту в чоловічому роді.

Немає жодної апостольської настанови, яка забороняла б жінкам служіння єпископа (як, наприклад, заповідь мовчання в 1 Коринтян 14:34-35).

З чого ж тоді треба було виходити чи чого триматися, якщо таке питання постало в І столітті? Якщо вже в Старому Завіті були винятки щодо проводу чоловіків, якщо винятки були й у суспільстві в ширшому сенсі, якщо ставлення Ісуса й апостолів до жінок було позитивнішим, ніж панівна культура, і якщо жінки отримували й застосовували дари Духа чи збирали у своїх домах домашні церкви, — то не було підстав припускати, що провід у церквах жінкам заборонено.

## Аргументи на користь рівності чоловіків і жінок також у навчанні та проводі:

Якщо спробувати підійти до Писання в питанні статей нейтрально чи з відкритим результатом, то рівність знайдеться в різних аспектах. Тему навчання й проводу треба висвітлювати всім Писанням, а не визначати чи звужувати одним-двома короткими текстами.

Розповідь про творіння стала для мене новим відкриттям, яке змусило мене переосмислити погляди й визначило, як я мушу читати й тексти НЗ на цю тему. Тож почнімо з самого початку:

### Аргумент від творіння

Для обох статей чинне те саме: обоє — носії Божого образу, і обоє мають бути плідними й панувати. У первісному стані немає ні рангового порядку, ні ієрархії, ні розподілу завдань чи ролей.

> *«І сказав Бог: Створімо **людину за Нашим образом, за Нашою подобою**; і **хай вони панують** над рибою морською, і над птаством небесним, і над худобою, і над усією землею, і над усім плазуючим, що плазує по землі! І Бог створив людину за Своїм образом, за образом Божим створив її; чоловіка й жінку створив їх. І **Бог поблагословив їх, і сказав їм Бог: Плодіться й розмножуйтеся, і наповнюйте землю, і підпорядкуйте її собі; і пануйте над рибою морською, і над птаством небесним, і над усякою твариною, що рухається по землі!»** Буття 1:26-28*

Створення Єви описано виразно. Навіщо її створено?

> *«Не добре, щоб людина була сама; створю їй **поміч, що їй відповідає**». Буття 2:18 (Elberfelder, німецький переклад Біблії; примітка: як його **відповідника**, як його відповідність)*
>
> *Einheitsübersetzung: Створю їй поміч, **рівну їй**.*
>
> *Gute Nachricht: Я створю істоту, яка їй допомагатиме і **яка їй пасуватиме**.*
>
> *Zürcher Bibel: Створю їй поміч, **відповідну їй**.*

Що саме означає «поміч, що йому відповідає» — єврейською «ezer kenegedo»?

> ***ʿēzer = «сила, допомога, рятівник, рятівниця, захисник, могутність»***
>
> *У СЗ 16 разів «Бог — наша поміч», 3 рази про військового захисника, отже, ніколи не щось підпорядковане, навпаки, можливо, щось вище.*
>
> ***kĕnegĕdô: kĕ = як + negĕd = перед + ô = ним «як перед ним»***
>
> *Дослівно цей вислів передає: «сила як перед ним»*
>
> *У розмовній мові він означає: «міць, що йому відповідає»*

Жінка як поміч не означає підлеглої, не обґрунтовує ні покори, ні ієрархії. Радше Адамові потрібна споріднена душа. Союзник. Партнер. Відповідник, доповнення. Відповідна пара в кожному аспекті його існування: тілесний, душевний, духовний, розумовий; зовнішній і внутрішній. Ось, підсумовуючи, що мається на увазі під поміччю, що йому відповідає.

І Павло, маючи на увазі творіння чоловіка й жінки, підсумовує: «Проте ні жінка без чоловіка, ні чоловік без жінки в Господі». 1 Коринтян 11:11

Порядок творіння до гріхопадіння бачить чоловіка й жінку рівними за статусом і рівноправними. Ієрархії немає. Її й не могло бути, бо вона починається лише після гріхопадіння:

> *«До жінки Він сказав: … і до твого чоловіка буде твоє прагнення, **а він пануватиме над тобою**». Буття 3:16*

Це опис наслідків гріхопадіння. Панування чоловіка над жінкою не було Божою волею у творінні. Це панування гріховне. Історія аж до сьогодення переконливо доводить цю трагедію. Нічого доброго в цьому немає, нічого духовного. **Це не порядок творіння, а радше, як наслідок гріхопадіння, НЕпорядок творіння.** Панування сильнішого в занепалому творінні. Тому нам не слід підтримувати це однобічне панування чоловіка, навіть тоді, коли його охристиянили і вчитують у НЗ (ейсегеза).

### Історичний аргумент

Історія Ізраїля та історія НЗ, а також історія Церкви безсумнівно показують, що жінки можуть, здатні й мають навчати та провадити. Цих жінок цілком природно описано в цих функціях. Ніде це не названо винятком, ніби Бог тимчасово скасовував Ним Самим установлений порядок, бо не було чоловіків.

**Жінки в Старому Завіті**

Пророчицю Маріям (Міріям), сестру Мойсея й Аарона, Бог посилає провадити Ізраїль (Михея 6:4; пор. Вихід 15:20-21). Сам Бог каже в Михея 6:4: «Я ж вивів тебе з єгипетського краю, і викупив тебе з дому рабства, і послав перед тобою Мойсея, Аарона й Маріям».

Отже, Сам Бог послав перед Своїм народом і жінку! Нестачі чоловіків не було — Мойсей і Аарон були, — Його воля була мати в цій команді проводу жінку.

**Девора** — одна із суддів, яких «Господь поставив» і які «спасали Ізраїля з руки його ворогів» (Суддів 2:16, 18; 4:10, 14, 24; 5:1-31), пророчиця й найвища провідниця всього Ізраїля (4:4-5). Вона, дружина й мати (4:4; 5:7), мала повноваження наказати Баракові, військовому начальникові Ізраїля: «Іди!» (4:6, 14), — і він пішов. Вони добре співпрацювали зі спільним авторитетом: він як військовий начальник, вона як **головнокомандувачка**.

**Цариця Естер** мала досить впливу, щоб домогтися знищення дому Гамана й 75 000 ворогів юдеїв (Естер 7:1-10; 9:1-32). Разом із Мордехаєм вона «написала з усією владою ….. Естерин наказ підтвердив ці постанови» (9:29-32).

Священники питали **пророчицю Хулду** про віднайдену книгу Закону й віддали себе під її духовний провід. Провідники Ізраїля, зокрема цар, старійшини (пресвітери), пророки й народ, прийняли її слово як об’явлене Богом (2 Царів 22:14-23:3; 2 Хроніки 34:22-32). Послух чоловічого проводу Ізраїля Божому слову, яке промовила жінка, спричинив, мабуть, найбільше пробудження в історії Ізраїля (2 Царів 22:14-23:25; 2 Хроніки 34:29-35:19).

Ісаїна дружина була ***пророчицею***: «І я наблизився до **пророчиці**, і вона завагітніла й породила сина. І сказав мені Господь: Дай йому ім’я: «Швидко грабунок, скоро здобич»». Ісаї 8:3

***Жоден старозавітний текст не каже, що Бог дозволяв жінкам мати таку політичну чи релігійну владу над чоловіками лише через особливі обставини, і ці випадки не описано як винятки з біблійної засади.***

**Жінки в Новому Завіті**

З Ісусом у питання статей в античному юдаїзмі приходить новий вимір людяності. Його мати стає пророчицею, і її Магніфікат стає натхненним Писанням (Луки 1), як і хвала Анни (1 Самуїлова 2:1 і далі). В Ісуса жінок поважають і цінують, Він звертається до них без різниці, підносить їхню гідність, у Нього вони можуть і мають навчатися, бути Його ученицями. За небагатьма винятками це було справжнім порушенням табу.

Жінці, яка втратила будь-яке почуття власної гідності, Він об’явив Себе як Месію. Вона чує від Нього слова, яких досі ще ніхто не чув. Ця зустріч мала наслідки: першим християнським місіонером була **жінка-самарянка**: «І багато самарян із того міста ввірували в Нього через слово жінки, яка свідчила» (Івана 4:39; пор. 4:28-42).

Були **учениці** (Луки 8:1-3), як-от Марія, що сидить біля ніг Ісуса й навчається, щоб згодом передавати це далі, — і тим самим робити саме те, що Ісус доручає учням у Матвія 28, а саме хрестити й навчати.

Першою людиною, до якої прийшов воскреслий Христос і якій доручив звіщати Євангеліє про Своє воскресіння й близьке вознесіння, була **Марія Магдалина** (Івана 20:14-18). Оскільки «апо-

стол» означає «посланець», доречно сказати, що Христос зробив її **апостолкою апостолів**. Перш ніж Ісус з'явився учням, Він звелів жінці передати їм звістку про Своє воскресіння. Він цілком міг би й Сам відразу з'явитися їм. Але Він хотів цим навчити їх: свідченню жінки ви, чоловіки, маєте вірити так само, як свідченню чоловіка, бо Я послав її! Ось-ось мала настати нова доба спасіння!

Для Христа провід, який Він по-новому визначив як смиренний провід, що служить (наприклад, Івана 13:3-17), для жінок щонайменше так само доречний, як і для чоловіків.

У Римлян 16:1-16 Павло вітає на ім'я десять осіб, яких називає співробітниками в християнському служінні. **Сім із цих десяти осіб — жінки**:

**Фіва**, «жінка-диякон церкви в Кенхреях» (16:1) і «провідниця[2] багатьох, зокрема й мене» (16:2);

**Юнія**, «визначна між апостолами» (16:7), яка разом зі своїм чоловіком була з Павлом у в'язниці за проповідування Євангелія.

**Прискилла**, «моя співробітниця в Христі Ісусі» (16:3; пор. Филип'ян 4:3);

і **Марія, Трифена, Трифоса й Персида**, які «ревно працювали в Господі» (16:6, 12).

1 Коринтян 16:16 закликає віруючих «***коритися кожному співробітникові***». В 1 Солунян 5:12 ***«тих, хто працює між вами»*** названо ***«тими, хто стоїть на чолі вас у Господі»***. Тут ідеться про людей із відповідальністю проводу! Не можна досить наголосити, що Павло, отже, перелічує цих жінок не просто як віруючих, а як провідниць у служінні. У цьому уривку Павло вітає багатьох віруючих, але лише десятьох осіб називає співробітниками, тобто провідниками, і сім із них — жінки. Троє чоловіків — це Акила, Андронік і Урбан. Перших двох названо разом із їхніми дружинами, що підкреслює їхній спільний авторитет.

Те, що Павло називає таку велику частку жінок серед провідників публічної спільноти, — річ неповторна в усій історії античної грецької літератури. Це вказує на винятково, як для тодішньої культури, велике значення жіночого проводу в ранній Церкві.

Чотири дочки євангеліста Пилипа — доказ того, що обітниця Йоіла на П'ятидесятницю сповнилася й для дочок:

> *«А наступного дня ми вирушили й прийшли до Кесарії; і ввійшли до дому Пилипа-євангеліста, одного із сімох, і залишилися в нього. А він мав **чотири дочки, дівчат, які пророкували**». Дії 21:8-9*

Цілком імовірно, хоч і не обов'язково, що Німфа належала до провідників церкви, бо вона надала свій дім для церкви в Лаодикії:

> *«Вітайте братів у Лаодикії, і **Німфу**, і церкву, що в її домі». Колоссян 4:15*

Павло згадує у Филипах двох жінок, які не мали згоди між собою. Безперечно, вони були активні в служіннях, важливих для церкви, інакше Павло не звертався б до них обох прямо на ім'я.

> *«**Еводію** прошу, і **Синтихію** прошу, щоб були однієї думки в Господі. Так, прошу й тебе, мій вірний співслуго, допомагай їм, бо вони боролися разом зі мною в Євангелії, Филип'ян 4:2-3*

Коли Павло ще не був у Христі й переслідував церкву, він, як двічі повідомляє Лука, полював на чоловіків **і** жінок, щоб кидати їх до в'язниці (Дії 8:3; 9:2). Чому й на жінок? Завжди усувають про-

відників; прості вівці стада цікавлять менше або й зовсім не цікавлять. Аж до сьогодні так роблять у країнах, де переслідують християн.

**Інші жінки**

Бракує часу, щоб зараз заглиблюватися в дуже широку тему того, що зробили жінки в ранній Церкві, у Середньовіччі, у Реформації та в рухах пробудження. Тисячі з них навчали й провадили, і без них християнство сьогодні, мабуть, мало б інакший вигляд. Багато хто з них відомий на ім'я. Були жінки-старійшини так само, як і проповідниці та вчительки.

Часто також забувають, що жінки навчали й провадили не лише словом, а й своїми писаннями. Є відомі авторки пісень і письменниці, які сильно позначилися на історії християнської Церкви

Правда, що порівняно з чоловіками вони загалом були в меншості. Це пояснюється культурною ситуацією свого часу, у якій жінки завжди й скрізь більшою чи меншою мірою зазнавали утисків і не мали виступати на людях. Саме це і є світська культура та виховання в тіні Буття 3:16. Із Царством Божим, з тим, що тепер стало дійсністю у Христі, це не має нічого спільного.

**Сотеріологічний аргумент — спасіння у Христі**

Усі, хто кличе Господа й довіряє Йому, будуть спасенні. Це радісна звістка Євангелія. Усім без винятку відкрите спасіння, порятунок і вічне життя. Павло пише галатам у розділі 3:26, 27:

> ***«бо всі ви [стали] синами Божими через віру в Христа Ісуса. Бо всі ви, що в Христа охрестилися, у Христа зодягнулися».***

Привілей стати сином Божим стосується і чоловіків, і жінок. У термінології Павла й жінки стають «синами Божими». Звісно, як жінки вони також дочки Божі, але тут Павло наголошує на суспільному статусі, який мали сини в Римській імперії: тепер цей привілей у стосунку з Богом дано всім, і жінкам також.

До того ж, саме для жінок важливо, що знаком того, що людина стала сином Божим, установлено хрещення водою, а не неможливе для них обрізання.

До цього Павло додає твердження, яке для тодішніх обставин мало вибухову силу. **Він не запевняє ще раз, що у Христі всі можуть бути спасенні, бо це він уже зробив у багатьох місцях. Він веде до того, що у Христі національні, суспільні й статеві відмінності більше не відіграють ролі**:

> ***«Нема юдея, ні грека, нема раба, ні вільного, нема чоловіка й жінки; бо всі ви один у Христі Ісусі».*** *Галатів 3:28*

У Галатів 2:11-3:28 Павло наголошує, що нерівне ставлення в церкві до будь-якої суспільної групи, зокрема й до жінок, суперечить Євангелію. Він викриває християн з юдеїв, зокрема й апостола Петра, бо вони не ставляться до християн з поган як до рівних і навіть відмовляються їсти з ними за одним столом. Павло доводить, що приписувати статус чи привілеї в церкві за етнічною належністю, суспільним станом чи статтю суперечить Євангелію. Тотожність спасіння всіх християн ґрунтується лише на Христі!

Оскільки все це суспільні категорії, а «у Христі Ісусі» стосується церкви (**1:22**), найочевидніше застосування Галатів 3:28 — до суспільних стосунків у церкві. **Цей уривок нерозривно пов'язує спасіння із суспільним життям у церкві.** Як і в усіх писаннях Павла, відкуплення у Христі неможливо

відокремити від життя в тілі Христовому. Те, що Павло відкидає ці розрізнення, мусить мати протилежний наслідок, а саме — підтвердження рівного статусу всіх цих груп у практичному житті церкви, бо всі вони одне у Христі.

Три названі групи людей, звісно, **залишаються** як християни тим, ким вони народилися (за винятком, можливо, рабів, які можуть стати вільними). Але умовності, відсторонення й дискримінація тодішнього й сучасного світу більше не діють у церкві, у новому творінні. Щодо чоловіка й жінки, їхні первісні, дані від творіння взаємини у Христі відновлено. Навіть звичайні раби й рабині могли бути в церкві вчителями й провідниками, але не поза церквою, у своєму суспільному становищі.

Тісна паралель до Галатів 3:28 — це 1 Коринтян 11:11:

> ***«Проте в Господі ні жінка нічого не варта без чоловіка, ні чоловік нічого не вартий без жінки».***

Павло каже це в контексті підтвердження того, що жінки, як і чоловіки, можуть провадити найважливіші дії на публічних зібраннях церкви — молитву (вертикальний вимір богослужіння — говорити до Бога) і пророцтво (горизонтальний вимір богослужіння — говорити до людей), — якщо вони роблять це так, щоб не заперечувати шлюбу й християнської моралі. **Отже, це заперечення розділення між чоловіками й жінками «в Господі» мусить стосуватися щонайменше цих дій церковного проводу.**

Факт спасіння, що національні, суспільні й статеві відмінності більше не мають значення в церкві, Павло ще раз недвозначно висловлює в 2 Коринтян 5:16 і далі:

> *«**Тому відтепер ми нікого не знаємо за тілом**; і хоч ми знали Христа за тілом, то тепер уже так не знаємо Його. Тому, коли хто у Христі, той — нове творіння; давнє минуло, ось, стало нове. А все від Бога, Який примирив нас із Собою через Христа і дав нам служіння примирення: бо Бог у Христі примирив світ із Собою, не зараховуючи людям їхніх переступів, і **поклав у нас слово примирення**».*

Якщо ми нікого вже не знаємо за тілом, то й стать не має значення. Важить лише нове створіння у Христі. І що робить це нове, з Богом примирене створіння? Воно звершує служіння, яке проповідує примирення! Отже, проповідують усі.

Люди, які оцінювали Христа за тілом, мабуть, думали: «Що хоче сказати нам цей син теслі?» Ті ж, хто просто слухав, пізнавали, що Він навчав, «як той, хто має владу». Отже, ми мусимо навчитися оцінювати всіх людей духовно й не зважати на все, що першим кидається в очі (суспільний статус, зовнішність, стать).

### Харизматичний аргумент

Святий Дух вилитий однаково на жінок і чоловіків. Він обдаровує кожну віруючу жінку й кожного віруючого чоловіка, як хоче. До переліку харизм належать дар навчання й дар проводу. **Ніде немає розрізнення за статтю.** Наведені далі тексти говорять самі за себе, починаючи з події П’ятидесятниці:

> *«але це те, що сказано через пророка Йоіла: «І станеться в останні дні, говорить Бог, що Я виллю від Свого Духа на всяке тіло, **і будуть пророкувати ваші сини й ваші дочки**, і ваші*

> *юнаки бачитимуть видіння, і ваші старці снитимуть сни. І навіть на Моїх рабів і **на Моїх рабинь Я виллю в ті дні від Свого Духа, і вони будуть пророкувати**»». Дії 2:16-18*

Святий Дух — також Податель духовних дарів благодаті, якими тіло Христове, церква, оживляється, підтримується, спрямовується й забезпечується. До них належить і дар проводу чи головування:

> *«Маючи ж різні дари благодаті, згідно з даною нам благодаттю: чи пророцтво — то пророкуймо згідно з мірою віри; чи служіння — **то перебуваймо в служінні; чи хто навчає — у навчанні**; чи хто напоумлює — у напоумленні; хто дає — у простоті; **хто головує — з ретельністю**; хто чинить милосердя — з радістю». Римлян 12:6-8*
>
> *Zürcher Übersetzung (німецький переклад Біблії): 7 чи то дар служити — **там, де йдеться про служіння, навчати — там, де йдеться про навчання**, 8 утішати — там, де йдеться про втіху. Хто дає іншим, хай робить це без задніх думок; **хто виконує завдання проводу, хай робить це з самовідданістю**; хто чинить милосердя, хай робить це весело й радісно.*
>
> *«І Бог поставив одних у Церкві: по-перше, апостолів, **по-друге, пророків, по-третє, учителів**, потім чудодійні сили, потім дари оздоровлення, допомоги, **керування**, різні мови». 1 Коринтян 12:28*

Харизматичний аргумент говорить сам за себе, пояснює сам себе і є найоднозначнішим. Навіщо Богові давати дари, якими людина потім не може користуватися для збудування тіла? Адже зайве й нагадувати, що названі дари дано й жінкам. Це була б «системна помилка», якби вони не могли використовувати таких дарів у будь-яких обставинах, у які Бог ставить жінок. Бо дари — це завжди також завдання й відповідальність.

Що стається, коли дари жінок не стають завданнями в церкві? Настає те, що Павло описує в 1 Коринтян 12:21 так: « **Не може око сказати** руці: Ти мені **не** потрібна; або також голова ногам: Ви мені **не** потрібні». Деякі члени тіла, які мали б смиренно приймати служіння інших членів, роблять саме навпаки й кажуть: «Ви нам не потрібні». Так жінок знеохочують і ранять. Обдаровані жінки шукають поля діяльності, що відповідають їхнім дарам, поза церквою. Так ефективність тіла Христового зменшується. Те, що Бог, можливо, хотів би сказати нам через цю сестру, чи то пророцтвом, чи навчанням, залишається непочутим. Наслідок такий: ми обмежуємо не лише жінок, а й Самого Бога! Бо Бог виявляє Себе через жінок так само, як і через чоловіків. Так, це правда: «Дух дихає, де хоче». Божого Духа людські структури не можуть стримати, щоб Він не дихав, де хоче. Але ми можемо Його гасити й засмучувати. І як часто ми це робили!

## Підсумок

Писання в цілому, і в СЗ, і в НЗ, ***не*** забороняє жінкам навчати й провадити. Тексти, з яких хочуть вивести протилежне, описують місцеві негаразди, які треба було виправити, тобто припинити. Жінки навчали й провадили в дохристиянські часи, на початку християнства й упродовж усієї історії Церкви. Зі зрозумілих, культурних, але не біблійних причин вони були в меншості порівняно з чоловіками.

Справедливість між статями, тобто рівноправність, — це цінність Царства, яку треба заново відкрити й заради Божої справи захищати та розвивати.

Якщо Божа воля така, щоб жінки навчали й провадили, як і чоловіки, а чоловіки з яких завгодно причин і мотивів свідомо чи несвідомо цьому перешкоджають, то чи це сіяння для тіла, чи для Духа?

«Не право жінок обіймати «офіційні» уряди і не їхня рівність із чоловіками в цих урядах визначають передумови їхнього служіння Богові й ближнім. Ні, радше це робить їхній обов'язок. А саме обов'язки, що випливають із їхніх людських здібностей, яким надають повноважень Божі дари». Даллас Віллард (Dallas Willard)

**Моє визначення стосунків між статями**

Комплементаризм у власному значенні слова означає доповнення і співжиття двох однаково великих, однаково сильних, рівноцінних величин. Цього немає, коли жінку розглядають як підпорядковану чи другорядну поміч, наприклад, тому, що її створено пізніше за Адама і з Адама. Але оскільки поняття «комплементаризм» у сучасній богословській дискусії вживають саме так, воно не пасує до мого визначення біблійних стосунків між статями.

Проте й егалітаризм для мене особисто — не цілком влучне поняття, бо він, своєю чергою, принаймні у своєму звучанні послаблює чи затінює відмінності статей, які якраз і зумовлюють думку про взаємне доповнення. Моє розуміння біблійних стосунків між статями коротко таке:

**Комплементарний егалітаризм**

***Тобто взаємне доповнення і співжиття, яке зміцнює іншого там, де він слабший, і єдність, яку проживають у любові та взаємній покорі.***

Я сам, моя дружина, багато сестер і подружніх пар пережили біблійні обґрунтування повної рівності як визволення і пізнали свої стосунки з Ісусом і одне з одним у новому вимірі. Ця свобода — невід'ємна частина свободи Євангелія. Це добра звістка, коли бути жінкою — не обмеження й не применшення, а піднесення до того, якою і чим Бог від початку хотів її бачити.

Назва моєї книжки «Жінки, простіть нам!» (*Frauen, vergebt uns!*) щиро хоче сказати, що ми, чоловіки, — звісно, лише ті, хто це визнає, — привласнили собі верховенство в тлумаченні й проводі та відсторонили від нього жінок. Мені соромно за цю дискримінацію, яку я й сам підтримував. Своєю книжкою я публічно від неї відмежувався. Обурення деяких братів моєю книжкою показує мені, як реагують чоловіки, коли їхнє домінування ставлять під сумнів. Цьому має настати край. Край мав настати вже давно.

Доповідь від 16 вересня 2023 р. у FeG Rhein-Sieg (Вільна євангельська церква Райн-Зіг), Hans-Jörg Ronsdorf

Цю доповідь можна безкоштовно завантажити на домашній сторінці: www.hans-joerg-ronsdorf.de

---

**Примітки**

1. Я вживаю узагальнений чоловічий рід як загальне позначення для осіб обох статей і роблю винятки там, де це, на мою думку, потрібно або корисно для ясності.
2. ***Prostatis*** складається з грецьких слів «за рангом попереду» і «стояти». Кожне значення всіх споріднених слів НЗ, яке могло б тут підходити, стосується проводу.